

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-09-01
Besvaras senast
2021-09-08 kl. 12.00

Till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:3568 Energistadgefördraget

För närvarande pågår en process att reformera det internationella energistadgefördraget (ECT). Den senaste förhandlingsrundan ägde rum den 6–9 juli, och nästa formella förhandlingsmöte sker den 28 september till 1 oktober. Som jag påpekat tidigare i bland annat interpellation i riksdagen kan bolag stämma stater utanför det ordinarie rättsväsendet med stöd i ECT:s så kallade investerarskyddsklausul, även kallad ISDS. År av miljö- och klimatarbete kan spolieras eller få en väldigt hög prislapp om bolagen vinner. Stater kan inte omvänt stämma bolagen med stöd av investerarskyddet. Bolagen har allt att vinna, staterna allt att förlora. Tidigare i år framgick det att det tyska energibolaget RWE har stämt Nederländerna på 1,4 miljarder euro för landets framsynta beslut att avveckla sina kolkraftverk. Tidigare har bolaget Aura Energy hotat med en miljardstämning mot Sverige för att Sveriges riksdag röstat igenom ett förbud mot uranbrytning. Vattenfall har vid två tillfällen stämt Tyskland av miljöskäl. Den första gången ledde det till att Tyskland försämrade utsläppskraven på kolkraftverket Moorburg i Hamburg. Den andra gången har det lett till att Tyskland har erbjudit Vattenfall drygt 14 miljarder kronor i kompensation för avvecklingen av kärnkraften i Tyskland. Genomgående för dessa stämningar är att bolagen gör detta med stöd av det internationella energistadgefördragets investerarskydd.

Glädjande nog pågår en process inom ECT att förändra eller helt ta bort investerarskyddet, men den processen förefaller gå mycket långsamt. Länder som Kazakstan, Turkmenistan, Uzbekistan, Ryssland, Belarus och Turkiet ska övertygas vid sidan om de flesta EU-länderna. Italien har redan helt och hållet lämnat ECT. Varför ska Sverige över huvud taget vara med i ett avtal som ger storbolag alla rättigheter och stater endast skyldigheter? Varför ska vi vara med i ett avtal där fossilbolag får en arena att försvåra den viktiga klimatomställningen genom miljardstämningar i hemliga tribunaler?

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Anders Ygeman:

Vilken är Sveriges position inför förhandlingarna den 28 september, och är regeringen beredd att lämna det internationella energistadgefördraget helt och hållet?

.....
Jens Holm (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck